

ТРГОВИНА ЉУДИМА

Резиме чињеница изведених из значајних кривичних поступака, који су вођени у периоду од 2015. године до 2019. године у Републици Србији, у којима су окривљени правноснажно оглашени кривим због извршења кривичног дела трговина људима из члана 388. Кривичног законика и кривичног дела трговина малолетним лицима ради усвојења из члана 389. КЗ.

Предмет анализе:

1. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Неготину СПК.1/2018 против окривљеног А.А. због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 9. у вези става 8. Кривичног законика.

2. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Новом Саду К.бр.19/12 против окривљеног А.Д. због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 6. у вези става 1. Кривичног законика.

3. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Сремској Митровици СПК-15/17 против окривљеног С.К. због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 1. Кривичног законика.

4. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Јагодини К.бр.5/18 против окривљеног Т.П. због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 2. у вези става 1. Кривичног законика.

5. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Шапцу 2-К.бр.14/17 против окривљеног Д.Г. и др, због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 6. у вези става 1. Кривичног законика и др.

6. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Пожаревцу 2К-26/16, против окривљеног А.Ш. и др, због кривичног дела трговина малолетним лицима ради усвојења из члана 389. став 1. КЗ.

7. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Пироту К.бр.26/16 против окривљених М.Т. и З.Ћ. због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 2. и 1. Кривичног законика, односно кривичног дела трговина људима из члана 388. став 9. у вези става 8. Кривичног законика.

8. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Ваљевоу К.бр.3/19 против окривљеног В.Ј. због кривичног дела продужено кривично дело трговина људима из члана 388. став 2. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 61. Кривичног законика.

9. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Нишу К.бр.98/16 против окривљеног Е.Б. и др, због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1. Кривичног законика у саизвршилаштву у вези члана 33. Кривичног законика.

10. Правноснажно окончан кривични поступак који је вођен у предмету Вишег суда у Београду К.бр.383/15 против окривљених Н.Д. и П.А. због кривичног дела трговина људима у саизвршилаштву из члана 388. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика.

Циљеви анализе:

1. Укратко описати профиле учинилаца кривичних дела трговина људима;
2. Укратко описати *modus operandi* учинилаца кривичног дела трговина људима;
3. Осврнути се на финансијски аспект;
4. Укратко описати профил жртве, односно оштећених извршењем кривичних дела трговина људима;
5. Дати друге информације које су специфичне за дело трговина људима, које могу допринети бољем разумевању токова трговине људима у Републици Србији, као и оне које могу бити пример добре праксе

I Кривични поступак

Анализом поступка који се водио у предмету Вишег суда у Неготину СПК.1/2018 против окривљеног А.А. због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 9. у вези става 8. КЗ, који је правоснажно окончан дана 14.03.2018.године, утврђено је:

1. Профил учиниоца – окривљени А.А. је држављанин Републике Србије, пензионер, са завршеном вишом школом, ожењен, отац једног пунолетног детета, раније једном осуђиван, али не због истоврсног кривичног дела, за које је осуђен у овом поступку.

2. Modus operandi учиниоца – окривљени је кривично дело извршио према малолетној бугарској држављанки, на тај начин што ју је прво у својој породичној кући,

сликао мобилним телефоном потпуно нагу, како лежи на његовом кревету, у различитим позама, а затим у близини своје породичне куће, наредног дана упражњавао орални секс са оштећеном- малолетном бугарском држављанком, за коју је знао да је жртва трговине људима.

3. Друге специфичне информације – у конкретном случају окривљени је признао извршење крвичног дела трговина људима из члана 388. став 9. у вези става 8. КЗ, закључио споразум о признању крвичног дела са Вишим јавним тужиоцем у Неготину. Виши суд у Неготину је, на основу члана 317. став 1. ЗКП прихватио споразум о признању крвичног дела.

4. Специфичност овог крвичног поступка је у томе што је радња извршења коришћење положаја жртве крвичног дела трговине људима ради сексуалне експлоатације, обзиром да је окривљени користио услуге малолетне оштећене, при чему је био свестан да искоришћава положај лица - жртве трговине људима у циљу сексуалне експлоатације, јер је са очухом жртве, својим школским другом, договорио пружање и плаћање сексуалних услуга, а које лице је злоупотребом поверења и односа зависности држао оштећену у циљу сексуалне експлоатације и увек доводио и одводио од окривљеног.

Крвични поступак је окончан пресудом, којом је прихваћен Споразум о признању крвичног дела., те је окривљени осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године.

Имовинско правни захтев није био предмет овог споразума. Оштећена је ради остварења имовинско правног захтева упућена на парницу.

II Крвични поступак

Анализом поступка који се водио у предмету Вишег суда у Новом Саду К.бр.19/12 против окривљеног А.Д. због извршења крвичног дела трговина људима из члана 388. став 6. у вези става 1. КЗ, који је правноснажно окончан дана 18.10.2016.године, утврђено је:

1. Профил учиниоца – окривљени А.Д. је држављанин Републике Србије, вишеструко осуђиван, који је у време извршења крвичног дела имао 44 године, разведен, отац двоје малолетне деце, у периоду вођења овог крвичног поступка налазио се у

притвору због истоврсног кривичног дела, који се водио против њега пред Вишим судом у Новом Саду.

2. Modus operandi учиниоца – окривљени је кривично дело извршио тако што је довођењем у заблуду, злоупотребом тешких прилика и претњом, врбовао и држао оштећену И.Ш. у циљу вршења проституције за његов рачун, те у истом циљу злоупотребом тешких прилика врбовао и оштећену Д.Ш. и тиме се бавио током неколико месеци, на тај начин што је у једном недељном листу објавио оглас да тражи атрактивне девојке за посао промотерки и фотомодела, те када му се на оглас јавила оштећена И.Ш. са намером да пронађе посао како би себи обезбедила средства за живот и набавку наркотика од чије употребе је зависна, окривљени ју је прво питао за животне прилике, затим организовао пробно фотографисање да би након тога оштећеној саопштио да ће је ангажовати за обављање послова фотомотела, те је одвео у изнајмљени стан где ју је оставио насамом са још две девојке које су јој том приликом саопштиле да у ствари треба да се бави проституцијом, а када је оштећена И.Ш. телефоном ступила у контакт са окривљеним и рекла му да не жели да се бави проституцијом он ју је на то приморао претњом да ће се њој и њеним родитељима нешто лоше десити, а када је окривљени упознао њену сестру Д.Ш. и утврдио да је такође зависна од употребе наркотика, понудио је да се за њега бави проституцијом и обећао да ће јој за узврат давати део зараде, која ће бити довољна за куповину хероина, те је оштећена Д.Ш. пристала да у изнајмљеном стану пружа сексуалне услуге клијентима до којих је долазила на исти начин као њена сестра И.Ш. и по истој цени, где су обе оштећене дневно зарађивале износе од најмање 100 евра, од чега су половину давале окривљеном, а често су му давале и новац на зајам који је ретко враћао, а при томе је оштећена Д.Ш. морала да плаћа и закупнину за стан, као и комуналне трошкове.

3. Што се тиче финансијског аспекта, у конкретном случају оштећене су новац зарађивале пружањем сексуалних услуга, које су наплаћивале по устаљеној тарифи од 15 до 50 евра за пола сата, у зависности од врсте услуге и тако зарађивале око 200 евра сваки дан, од чега су половину морале да дају окривљеном, а И.Ш. и више од половине зараде, док је оштећена Д.Ш. морала да плаћа закупнину за најам стана и комуналне трошкове, при томе често дајући окривљеном новац на зајам који је ретко враћао, у чему се и огледа стицање финансијске добити од стране окривљеног.

Имовинска корист од окривљеног није одузета

4. Профил жртава:

Оштећена И.Ш. и оштећена Д.Ш. су рођене сестре, обе зависнице од наркотика - хероина, које су у време извршења кривичног дела и то оштећена И.Ш. свакодневно употребљавала хероин у дневној дози од 1,5 до 2 грама, а оштећена Д.Ш. од 1 до 2 грама, а што је у оба случаја резултирало развојем зависности.

5. Друге специфичне информације - суд је у конкретном случају чињенично стање утврдио на основу исказа сведока оштећених И.Ш. и Д.Ш, који су у свим битним чињеницама међусобно сагласни, а чија веродостојност је потврђена и судско-психијатријским налазом и мишљењем тима вештака Клиничког центра, као и исказом сведока, мајке овде оштећених, као и приложеном материјалном документацијом у списима предмета. Суд је у циљу провере веродостојности исказа оштећених и утврђивања структуре њихове личности одредио судско-психијатријско вештачење од стране тима вештака Клинике за психијатрију Клиничког центра Војводине, који су у свом мишљењу за обе оштећене навели да је могућност схватања њихових поступака и могућност управљања поступцима у време извршења кривичног дела услед хероинске зависности била смањена али не у битном и да је њихова подобност да пружи веродостојан исказ на нивоу конкретног доживљеног искуства очувана те да су оштећене у могућности да разумеју контекст и импликације њиховог сведочења у судском поступку.

Карактеристично за овај кривични поступак је то да је окривљени оглашен кривим за став 6 члана 388 КЗ, који као радњу извршења предвиђа бављење вршењем кривичног дела трговине људима, што је у пракси до сада реткост. Ово стога што је у временском периоду, који је обухваћен оптужним актом вишеструко предузимао делатности које представљају радњу извршења кривичног дела трговине људима, и тако што је организовао станове у којима ће се одвијати проституција, проналазио клијенте за оштећене, дајући оглас у новинама, оштећенима давао посебан телефон који је служио за контактирање са клијентима, оштећеној И.Ш. и оштећеној Д.Ш. набављао хероин да би имао апсолутну контролу над њима, а при томе је узимао и задржавао већину новца, које су оштећене добијале за пружене сексуалне услуге и користио ове ситуације у којима је могао да контролише њихове животе, било набављањем хероина због односа зависности, било силом или претњом, а све у циљу сексуалне експлоатације оштећених.

Окривљени је правноснажно осуђен на казну затвора у трајању од 6 година, а оштећене су ради остваривања имовинскоправног захтева упућене на парницу.

III Кривични поступак

Анализом поступка који се водио у предмету Вишег суда у Сремској Митровици СПК-15/17 против окривљеног С.К. због извршења кривичног дела трговина људима из члана 388. став 1. КЗ, који је правноснажно окончан дана 28.06.2017. године утврђено је:

1. Профил учиниоца – окривљени С.К. је држављанин Републике Србије, са завршеном основном школом, незапослен, издржава се непријављеним радом са месечном зарадом око 25.000,00 динара, разведен, отац петоро малолетне деце, у време извршења кривичног дела имао је 33 године, вишеструко осуђиван и то због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, за кривично дело запуштање и злостављање малолетног лица из члана 193. став 2. у вези става 1. КЗ, као и због више кривичних дела против имовине.

2. Modus operandi учиниоца - окривљени је кривично дело извршио према оштећеној злоупотребом поверења, претњом и коришћењем тешких прилика оштећене, на тај начин што је исту врбовао у циљу вршења проституције, где је прво ступио у емотивну везу са оштећеном у намери да прво стекне поверење исте, да му буде девојка, обећававши јој да ће је оженити, а у стварној намери да је врбује у циљу вршења проституције и сексуалне експлоатације, знајући да се оштећена налази у тешкој материјалној ситуацији, да је незапослена, без оца који је умро, да не живи са мајком, која се поново удала, да јој је брат у дому, а које чињенице је знао обзиром да је раније живео са њеном рођаком са којом има децу, а коју намеру је и спровео на тај начин што ју је одвезао на ауто пут својим колима и рекао јој да је дужан паре неким људима и да мора да врати дугове и да ће она ако га воли морати да ради за њега, тако што ће се бавити проституцијом, односно стопирати, заустављати возила и нудити сексуалне услуге, при чему је окривљени одредио и цену сексуалних услуга и из свог аутомобила паркираног у близини посматрао оштећену, позивао је, слао јој поруке преко телефона и контролисао. Период експлоатације је трајао непуних месец дана.

3. Што се тиче финансијског аспекта, у конкретном случају окривљени је оштећену врбовао ради вршења проституције и сексуалне експлоатације баш у циљу стицања

финансијске добити, јер је сав новац који је оштећена добијала за пружене сексуалне услуге окривљени задржавао за себе, при чему је окривљени одредио да ће цена сексуалног односа бити 2.000,00 динара, оралног секса 1.500,00 динара, а оштећена је пружала сексуалне услуге клијентима којих је дневно било од најмање 7 до 30.

Имовинска корист није одузета

4. Друге специфичне информације – у конкретном случају окривљени је признао извршење кривичног дела и Виши суд у Сремској Митровици је пресудом СПК 15/17 од 28.06.2017.године, на основу члана 317. став 1. ЗКП прихватио споразум о признању кривичног дела закључен између Вишег јавног тужиоца у Сремској Митровици и окривљеног, због извршења кривичног дела трговина људима из члана 388. став 1. КЗ и осудио на казну затвора у трајању од 3 године, а оштећену Р.Т. ради остваривања имовинскоправног захтева упутио на парницу.

Специфичност извршења овог кривичног дела огледа се у самом начину извршења од стране окривљеног С.К, обзром да је окривљени прво користио лажну емотивну везу са оштећеном, а у намери да прво стекне њено поверење да му буде девојка, при томе јој обећаваши да ће је оженити, а касније, када јој је тражио да се бави проституцијом на ауто путу и да мора да има сексуалне односе за новац, а оштећена то одбила исти је према њој користио претње и силу. Такође, уколико оштећена не би зарадила довољно новца, окривљени јој је претио да ће завршити у „белом робљу“ са иглама у венама, да ће завршити на „Косову“, као и да може да купи пиштољ и да ће јој забити метак у главу, услед којих претњи је оштећена наставила да се даље бави проституцијом на ауто путу и да сав новац даје окривљеном.

Начин откривања кривичног дела и учиниоца – оштећену су дана 26.09.2016. године приметили полицијски службеници на ауто путу како се креће зауставном траком и том приликом је оштећена саопштила да жели да пријави лице које је приморава на проституцију, када је и одведена у полицијску управу да поднесе кривичну пријаву.

IV Кривични поступак

Анализа поступка који се водио у предмету Вишег суда у Јагодини К.бр.5/18 против окривљеног ТП због извршења кривичног дела трговина људима из члана 388. став 2. у вези става 1. КЗ, који је правноснажно окончан дана 30.05. 2018. године, утврђено је:

1. Профил учиниоца – окривљени Т.П. је држављанин Републике Србије, неожењен, без деце, са завршена четири разреда основне школе, без имовине, раније два пута осуђиван због кривичних дела против имовине, у време извршења кривичног дела имао је 19 година. Окривљени је током поступка негирао извршење предметног кривичног дела.

2. Modus operandi учиниоца - окривљени је кривично дело извршио према малолетном лицу, детету, старом 13 година тако што га је претњом да ће физички напасти на његово тело приморао да изврши два кривична дела тешке крађе.

3. Што се тиче финансијског аспекта, у конкретном случају он је директно остварен у виду прибављене противправне имовинске користи из кривичних дела тешка крађа, у висини вредности одузетих златних ланчића од две оштећене.

4. Профил жртава – у конкретном случају ради се о малолетном оштећеном, детету који је у време извршења кривичног дела имао 13 година.

5. Друге специфичне информације –окривљени је негирао извршење кривичног дела трговина људима за које је правноснажно и оглашен кривим, али је признао извршење кривичних дела тешке крађе. Наиме, у току поступка, саслушан у својству окривљеног пред замеником вишег јавног тужиоца, као и непосредно на главном претресу, окривљени је навео да је оба кривична дела тешке крађе извршио сам и да у истима није учествовао малолетник. Међутим, суд је чињенично стање у току поступка утврдио на основу исказа оштећених, које су у току поступка изјавиле да је кривично дело тешке крађе извршио управо малолетно лице, а не окривљени.

Суд је неосновано оценио и жалбене наводе браниоца окривљеног у другостепеном поступку да из изреке побијане пресуде не произилази да ли је и колико претња окривљеног била, озбиљна у односу на малолетног оштећеног, из разлога што речи које је окривљени упутио малолетнику, представљају претњу малолетнику да изврши кривично дело, а уколико је радња предузета према малолетном лицу, а што је у конкретној ситуацији био случај, кривично дело за које је окривљени оглашен кривим постоји и када извршилац није употребио претњу на начин који јој даје карактер средства извршења овог кривичног дела, како је то и наведено у ставу 2 члана 388 КЗ, те је питање анализе озбиљности претње у овом случају сувишно.

Карактеристичан за овај поступак је облик експлоатације- ради вршења кривичних дела, редак и у нашој и у међународној судској пракси. Дефинисање овог

облика експлоатације у радњама кривичног дела трговине људима, према одредбама КЗ, доприноси остваривању принципа некажњавања жртава трговине људима за кривична која су у непосредној вези и условљена положајем жртве.

Окривљени је у овом поступку осуђен на казну затвора у трајању од 3 године.

Напомињемо да је у овом поступку кривично дело морало бити квалификовано као дело из члана 388 став 3 у вези става 1 и 2 КЗ, обзиром да став 3 одређује квалификаторну околност везано за то да је учињено према малолетном лицу, а за које дело је предвиђена казна затвора од најмање пет година затвора.

V Кривични поступак

Анализом правноснажно окончаног поступка који се водио у предмету Вишег суда у Шапцу 2-К.бр.14/17 против троје окривљених због кривичног дела трговине људима из члана 388. став 6. у вези става 1. КЗ и др, утврђено је:

1. Профили учинилаца

-првоокривљени Д.Г. је у време извршења кривичног дела имао 21 годину, држављанин Републике Србије, по занимању ливац, ожењен, отац једног малолетног детета, са завршеном основном школом, без имовине, ради као физички радник на сезонским пословима, неосуђиван.

-другоокривљени В.Н. у време извршења кривичног дела имао је 36 година, држављанин Републике Србије, ожењен, отац једног малолетног и једног пунолетног детета, по занимању физички радник, писмен, са завршених седам разреда основне школе, без имовине, ради као физички радник на сезонским пословима, осуђиван једанпут због кривичног дела против живота и тела.

-трећоокривљена Г.Г. у време извршења кривичног дела имала је 56 година, неосуђивана, удовица, мајка троје пунолетне деце, неписмена, без образовања, поседује кућу и плац, без редовних прихода, неосуђивана.

2. Modus operandi учинилаца - окривљени су у овом поступку оглашени кривим због извршења два кривична дела трговина људима из члана 388. став 6. у вези става 1. КЗ, учињена у саставу групе, од којих је једно учињено према малолетној оштећеној Т.М, а друго према оштећеној Д.С, а која кривична дела су извршили на исти начин и то у саставу групе, у временском периоду од 5 месеци, злоупотребом поверења које су

оштећене имале према окривљеном Д.Г. и довођењем оштећених у заблуду да окривљени Д.Г. хоће да их ожени. Преко друштвених мрежа заврбовали су оштећене да дођу код окривљеног Д.Г, наводно ради склапања брака, а све у циљу вршења проституције, просјачења, принудног рада и вршења кривичних дела крађе, ради стицања одређене имовинске користи кроз ове видове експлоатације оштећених. У односу на оштећену малолетну Т.М, окривљени Д.Г. је преко фејсбук профила оштећене ступио са њом у контакт као и путем телефонске комуникације, користећи њену незрелост и неискуство, знајући да је иста малолетна, лажним обећањем да хоће да је ожени, врбовао да дође код њега, што је она и учинила побегавши из своје породичне куће без пристанка родитеља, те када је оштећена стигла код окривљеног који живи у заједничком домаћинству са другоокривљеним, који му је ујак и трећеокривљеном, која му је баба, кратко време је оштећену одржавао у заблуди да је воли, а другоокривљени и трећеокривљена да је прихватају као снаху, па када су задобили њено поверење, применом физичке силе и претње да ће је убити уколико њиховим захтевима не удовољи присиљавали је на свакодневну проституцију, на принудан рад, на просјачење и вршење кривичних дела крађе, држећи је истовремено под строгим надзором како не би побегла, а када би се оштећена противила оваквој експлоатацији, држали су је у нехуманим условима, закључану у једној просторији без довољно хране.

У односу на оштећену Д.С. окривљени Д.Г. је такође преко фејсбук профила оштећене ступио са њом у контакт, а потом и путем телефонске комуникације, те користећи тешке породичне и материјалне прилике оштећене Д.С, која је самохрана мајка двоје малолетне деце, без запослења, лажним обећањем да хоће да је ожени, заврбовао је да дође код њега заједно са својом децом, те је првих неколико дана оштећену држао у заблуди да је воли, а другоокривљени и трећеокривљена да је прихватају као снаху, након чега су сви окривљени задобили њено поверење, да би касније применом силе и претњом да ће убити њену децу ако покаже непослушност присиљавали је на свакодневну проституцију, принудни рад, просјачење и вршење кривичних дела, држећи истовремено и њу и њену децу под сталним, строгим надзором како не би могла да побегне, а када се оштећена успротивила оваквој експлоатацији држали су је у нехуманим условима закључану у једној просторији без довољно хране.

3. Профили жртава:

-малолетна оштећена Т.М. у време извршења кривичног дела је имала 16 година, док је друга оштећена Д.С. у време извршења кривичног дела била пунолетна, мајка двоје малолетне деце. Обе оштећене су одрастале у маргиналном друштвеном и социјалном миљеу, који по правилу карактерише неповреће у било какву заштиту коју могу да пруже институције система.

4. Друге специфичне информације – у конкретном случају чињенично стање је првенствено утврђено на основу исказа оштећених, као и на основу записника Института за судску медицину Медицинског факултета у Београду о клиничком прегледу малолетне оштећене Т.М, као и медицинске докуменатације за малолетну оштећену Т.М, затим извештаја Центра за социјални рад и Центра за заштиту жртава трговине људима у Београду.

Карактеристично за овај поступак је чињеница да су окривљени кривична дела извршили у групи, да су чланови истог породичног домаћинства, да је првоокривљени унук трећеокривљене и сестрић другоокривљеног, да су живели сви у истој заједници, да су имали синхронизоване улоге у експлоатисању оштећених, према којима је директно вршење физичког злостављања и упућивања озбиљних претњи смрћу предузимао првоокривљени, а потом у присуству оштећених другоокривљени и трећеокривљене саопштавао да га обавесте ако оштећене одбијају да поступе у складу са његовим налозима, након чега су другоокривљени и трећеокривљена злоупотребљавајући страх оштећених од физичког насиља и реализације претње од стране првоокривљеног Д.Г. неизменично водили оштећене по кафанама нудећи њихове сексуалне услуге за новац, а истовремено и то сво троје окривљених заједно, доводили у кућу мушкарце којима су оштећене морале да пружају сексуалне услуге за новац, који су окривљени међусобно делили.

Посебан је и начин на који су се окривљени организовали и то не само делатност подвођења оштећених, већ и принудни рад оштећених, који се вршио под надзором првоокривљеног Д.Г. и просјачење у које их је водила трећеокривљена, као и вршење кривичних дела крађе, из чега произилази да је постојао јасан план међу окривљенима о улози сваког од њих у организацији свих делатности усмерених на **вишеструку експлоатацију** оштећених у циљу прибављања новчаних средстава.

5. Што се тиче финансијског аспекта у конкретном случају он је директно остварен у виду новца, које су оштећене стекле свим облицима експлоатације и то проституцијом, просјачењем, принудним радом и вршењем кривичних дела крађе, а који новац су давале директно окривљенима. **Имовинска корист од окривљених није одузета.**

6. Начин откривања кривичног дела и учиниоца- приликом извршења кривичног дела крађе коју су извршиле оштећене, исте су ухваћене од стране полиције. Након што је полиција пронашла оштећене, оштећена С.Д. је уз њихову помоћ од окривљених успела да узме своју децу, а малолетна оштећена Т.М. враћена је својим родитељима.

У овом кривичном поступку изречене су **високе казне затвора** те је првоокривљени Д.Г. осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 12 година, другоокривљени В.Н. на јединствену казну затвора у трајању од 10 година, а треће окривљена Г.Г. на јединствену казну затвора у трајању од 10 година.

VI Крични поступак

Анализом поступка који се водио у предмету Вишег суда у Пожаревцу 2К-26/16, против окривљеног А.Ш. и још двоје окривљених, због кривичног дела трговина малолетним лицима ради усвојења из члана 389. став 1. КЗ, правноснажно окончаног дана 11.10.2016.године, утврђено је:

Да су у овом поступку правноснажно осуђени А.Ш. због кривичног дела трговина малолетним лицима ради усвојења из члана 389. став 1. КЗ, зато што је у циљу усвојења противно важећим прописима – одредбама Породичног закона РС предао своју малолетну ћерку М.Ш, рођену 2013. године, која је у време извршења кривичног дела имала навршених годину дана живота, окривљеном Д.Л. и окривљеној Ј.Ђ. на тај начин што је по сазнањима да исти немају децу предложио да малолетна М.Ш. остане код њих, како би је чували, подизали као своје дете и касније усвојили, а окривљени Д.Л. и окривљена Ј.Ђ. због кривичног дела трговина малолетним лицима ради усвојења из члана 389. став 1. у вези члана 33. КЗ, које су извршили на тај начин што су обезбеђивали смештај за малолетну М.Ш, исту прикривали у својој породичној кући, а све у циљу усвојења, противно важећим прописима и одредбама Породичног закона РС. Окривљени Д.Л. и окривљена Ј.Ђ. су најпре преузели од окривљеног А.Ш. малолетну М.Ш, а затим почели да се о истој старају, након чега је окривљена Ј.Ђ. поднела матичној служби општинске

управе захтев за накнадан упис рођења за малолетну М.Ш, наводећи себе као биолошку мајку.

Према окривљеном А.Ш. изречена је условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 1 године и истовремено одређено да се наведена казна затвора неће извршити уколико окривљени у року од 3 године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело, док су окривљени Д.Л. и окривљена Ј.Ђ. осуђени на условне осуде и то тако што им је утврђена казна затвора у трајању од по 6 месеци и истовремено одређено да се утврђена казна неће извршити уколико окривљени у року од 2 године од дана правноснажности пресуде не изврше ново кривично дело. При томе у односу на окривљеног Д.Л. и окривљену Ј.Ђ. пресуда је донета на основу члана 317. став 1. ЗКП, прихватањем споразума о признању кривичног дела закљученог између Вишег јавног тужиоца у Пожаревцу и окривљених.

VII Крични поступак

Анализом поступка који се водио пред Вишим судом у Пироту у предмету К.бр.26/16 против окривљени М.Т. и З.Ђ, због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 2. и става 1. КЗ и 388. став 9. у вези става 8. КЗ који је правноснажно окончан дана 24.10.2019.године, утврђено је:

1.Профили учинилаца:

Првоокривљена М.Т, држављанка Републике Србије, по занимању домаћица, удата, мајка петоро деце, са завршеном основном школом, без имовине, једанпут осуђивана због кривичног дела против имовине, у време извршења кривичног дела имала је 37 година.

Другоокривљени З.Ђ. у време извршења кривичног дела имао је 54 године, држављанин Републике Србије, пензионер, неожењен, са завршеном средњом стручном школом, власник породичне куће, једанпут осуђиван због кривичног дела насиље у породици.

2.Modus operandi учинилаца – у овом кривичном поступку првоокривљена М.Т. оглашена је кривом да је извршила кривично дело трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ, а другоокривљени З.Ђ. да је извршио кривично дело трговина људима из члана 388. став 9. у вези става 8. КЗ. Радња извршења се одвијала у периоду од 2 године.

Првоокривљена М.Т. је злоупотребом поверења, односно зависности и примањем новца предавала другом лицу у циљу сексуалне експлоатације, тако што је више пута вршила предају своје малолетне ћерке, оштећене С.Т, старе 15 година, која је сврстана у категорију ментално заостале деце-степен лаке менталне заосталости, на тај начин што је по претходном договору са другоокривљеним да исти има сексуалне односе са оштећеном малолетном С.Т, у току трајања школске године за време викенда одлазила по оштећену која живи код свог оца, узимала и одводила код другоокривљеног, говорећи јој том приликом да мора да има сексуалне односе са њим, што оштећена, малолетна С.Т. није прихватила, али је упркос њеном противљењу до сексуалног односа са другоокривљеним више пута дошло, а за то време у његовој кући чекала је првоокривљена М.Т, како би се заједно са оштећеном малолетном С.Т. вратила кући, а током повратка кући првоокривљена је говорила малолетној оштећеној да је за то узела новац од другоокривљеног и да ће је стално доводити код њега, те да она томе не треба да се противи и да о томе не треба да говори никоме.

Другоокривљени З.Ћ. је знајући да је оштећена дете које спада у категорију деце лаке менталне заосталости, да похађа специјалну средњу школу и да је жртва трговине људима, искористио њен положај, злоупотребом поверења, тешких прилика другог и давањем новца у циљу сексуалне експлоатације, преузимао је од првоокривљене, више пута викендом у трајању школске године и држао је у својој кући, а потом је и сам узимао више пута за време викенда, од њеног оца, држао је у својој кући и присиљавао је да има сексуалне односе са њим, што оштећена малолетна С.Т. није прихватила, али упркос њеном противљењу до сексуалног односа са другоокривљеним је више пута дошло, због чега је он повремено давао ситне новчане износе од 500,00 до 1.000,00 динара, а који новац је узимала њена мајка, првоокривљена М.Т. При томе, је другоокривљени све време претио оштећеној малолетној С.Т. да ни случајно никоме не сме да каже да са њим има сексуалне односе и да ће је сместити у дом, ако то некоме каже.

3.Што се тиче финансијског аспекта у конкретном случају првоокривљена М.Т. је исти остварила на тај начин што је узимала за себе сав новац који је након пружања сексуалних услуга добијала малолетна оштећена.

4.Профил жртве – оштећена С.Т. је у време извршења кривичног дела била малолетна, односно имала је 15 година. Оштећеној малолетној С.Т. одређен је статус

посебно осетљивог сведока решењем ВЈТ у Пироту и истим решењем оштећеној је постављен пуномоћник ради заштите њених интереса. Малолетна оштећена С.Т. била је ученица првог разреда средње специјалне школе у Пироту, која је решењем Општинске комисије за разврставање, категорисана као дете лаке менталне ометености. Бригу о њој и четворо њене браће и сестара преузео је отац, након што је мајка, првоокривљена М.Т. напустила брачну заједницу.

5. Друге специфичне информације – у току овог кривичног поступка, Центар за социјални рад за општину ..., обавестио је Центар за заштиту трговине људима о случају малолетне оштећене С.Т, због постојања сумње да се ради о жртви трговине људима. У току доказног поступка, из акта- дописа Центра за заштиту трговине људима из Београда, суд је утврдио да је на основу спроведеног поступка идентификације и процене стања, као и потреба онда малолетне оштећене С.Т. утврђен њен статус жртве трговине људима у циљу сексуалне експлоатације, те да је од стране Центра предложено да се у судском поступку заштите права и интереси оштећене С.Т, у складу са Конвенцијама које је Републике Србија потписала и да се оштећеној С.Т. омогући статус посебно осетљивог сведока.

При томе, образлажући првостепену пресуду, суд се позвао на Конвенцију УН, Протокол за превенцију, сузбијање и кажњавање трговине људским бићима, нарочито женама и децом, којим је одређено да трговина људским бићима значи врбовање, превођење, пребацивање, скривање и примање лица путем претње силом или употребом силе или других облика присиле, отмице, преваре, обмане, злоупотребом овлашћења или тешког положаја или давања и примања новца или користи да би се добио пристанак лица који има контролу над другим лицима у циљу експлоатације. Наведени Протокол потврђен је Законом о потврђивању Конвенције Уједињених нација против транснационалног организованог криминала и допунских протокола („Службени лист СРЈ“– Међународни уговор 3 бр.6/2001).

6. Посебне карактеристике

Малолетна оштећена С.Т, је била жртва своје мајке, овде првоокривљене М.Т, која је као родитељ злоупотребила поверење, однос зависности и уз примање новца предавала своју малолетну ћерку у циљу сексуалне експлоатације, док је другоокривљени знао да је оштећена жртва трговине људима и хтео је да искористи њен положај у циљу сексуалне

експлоатације, јер је знао да је у критичном периоду била малолетна, да је лице лаке менталне заосталости, због чега је и похађала специјалну средњу школу, да су у родбинским односима и то како са првоокривљеном, тако и са самом оштећеном. Другоокривљени З.Ћ. искористио је положај оштећене, у циљу њене сексуалне експлоатације и злоупотребио поверење према оштећеној као рођак, а злоупотребио је и тешке прилике оштећене у којима је она живела.

Добра сарадња Центра за социјални рад и Центра за заштиту жртава трговине људима

Добијање статуса посебно осетљивог сведока и

Позивање суда на међународна документа

Осуда за став 8 и 9 члана 388 КЗЗ, што је реткост и у домаћој и у међународној судској пракси.

У овом кривичном поступку првоокривљена М.Т. је правноснажно осуђена на казну затвора у трајању д 6 година, а другоокривљени З.Ћ. на казну затвора у трајању од 4 године.

Као једну од отежавајућих околности суд је посебно истакао јачину заштићеног добра, које је човечност и друга добра заштићена међународним конвенцијама, значај достојанства и полне слободе као људског права, поготово малолетних лица и чињеницу да је личност малолетне оштећене повређена у високом степену.

VIII Кривични поступак

Анализом поступка који се водио у предмету Вишег суда у Ваљеву К.бр.3/19 против окривљеног В.Ј. због два продужена кривична дела трговина људима из члана 388. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ и који је правноснажно окончан дана 07.11 2019.године, утврђено је:

1.Профил учиниоца – окривљени В.Ј, држављанин Републике Србије, без занимања, без завршене школе, неписмен, разведен, отац четворо деце од којих је једно малолетно, живи у ванбрачној заједници, корисник социјалне помоћи и туђе неге и помоћи у укупном износу од 20.000,00 динара месечно, поседује безусловну породичну кућу, неосуђиван, у време извршења кривичног дела имао је 44 године.

2. Modus operandi – окривљени је кривична дела извршио према свом малолетном сину, оштећеном Ђ.Ј. и према својој пасторци малолетној оштећеној Љ.П. у периоду од скоро 3 године, на тај начин што је злоупотребом овлашћења, односа зависности и тешког материјалног стања, свога сина и своју пасторку најпре у периоду од августа месеца 2015. године до јануара месеца 2017. године, а потом и од септембра месеца 2017. године до новембра 2018. године скоро свакодневно превозио малолетне оштећене ради просјачења, искористивши чињеницу да су малолетни оштећени екзистенцијално зависни од њега, да у односу на оштећеног малолетног Ђ.Ј. врши и родитељско право, упућивао их да на различитим локацијама од пролазника и посетилаца угоститељских објеката просе новац што су они и чинили, а новац би на крају дана предавали окривљеном у новчаним износима од по 1.500,00 до 2.000,00 динара, који је окривљени користио само за своје потребе-конзумирање алкохола и коцку.

3. Што се тиче финансијског аспекта у конкретном случају, он је директно остварен у виду новца који су оштећени стекли просјачењем и који су давали окривљеном.

4. Профили жртава и посебне специфичности - у конкретном случају ради се о двоје малолетних оштећених, који су у почетку извршења кривичних дела имали 10 година, а стање експлоатације је трајало све до њихове 13 године живота. У овом кривичном поступку окривљени је експлоатисао малолетна лица и то као родитељ и као очух, злоупотребом родитељских овлашћења, односа зависности, тешког материјалног стања свог малолетног сина и своје пасторке, те искоришћавањем чињенице да оба оштећена екзистенцијално зависе од њега. При томе, специфично у овој ситуацији је и да окривљени никада није примењивао силу или претњу према малолетним оштећенима, али је наведена чињеница остала без утицаја на другачију одлуку суда, односно постојање елемената кривичних дела за које је оглашен кривим, имајући у виду да је у конкретном случају довољно да окривљени у циљу просјачења неком од радњи извршења прописаних одредбом става 1. члана 388. КЗ учини кривично дело према малолетним лицима и без употребе силе, претње или неког другог начина извршења, како је то јасно наведено у ставу 2 члана 388 КЗ.

Такође, одговарајући на наводе жалбе у другостепеном поступку Апелациони суд у Београду је, у односу на то да првостепени суд није образложио због чега се оштећена малолетна Љ.П. након краће ванбрачне заједнице, ипак вратила у кућу окривљеног, те да

то не би учинила да је заиста била малтретирана и приморавана да ради нешто противно своје воље, исте оценио као неосноване, обзиром да се по ставу апелационог суда, првостепени суд правилно кретао у границама постављених оптужења, те да се правилно није бавио мотивима и разлозима из којих је малолетна оштећена Љ.П, која у том моменту имала 13 година, раскинула ванбрачну заједницу и вратила се у кућу окривљеног у којој је он живео са њеном мајком, нити су то мотиви у било ком смислу битни за утврђивање кривице окривљеног за дело за које је оглашен кривим и које му је оптужницом стављено на терет.

У овом кривичном поступку окривљени В.Ј. правноснажно је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 4 године и 6 месеци.

Кривична дела откривена су на тај начин што су дана 13.11.2018. године затечени како просе оштећена малолетна Љ.П. и њена мајка, након чега је она заједно са мајком одведена у Центар за социјални рад ..., где су смештене у Прихватилиште за жене и децу жртве насиља и жртве трговине људима-сигурну кућу.

Посебна карактеристика овог поступка је чињеница да се експлоатација просјачењем одвијала у оквиру ромске породице, од стране једног од родитеља, оца, те да је постојање експлоатације ипак утврђено у тим околностима, пре свега због чињенице да је окривљени узимао сав новац који су деца прикупљала просјачењем, не користећи га за добробит породице, већ за личне прохтеве, алкохол, коцку.

Напомињемо да је у овом поступку кривично дело морало бити квалификовано као дело из члана 388 став 3 у вези става 1 и 2 КЗ, обзиром да став 3 одређује квалификаторну околност везано за то да је учињено према малолетном лицу, а за које дело је предвиђена казна затвора од најмање пет година затвора.

IX Кривични поступак

Анализа поступка који се водио у предмету Вишег суда у Нишу Кбр. 98/16 против окривљеног Е.Б. и др, због кривичног дела трговина људима из члана 388. став 3. у вези става 1. КЗ, утврђено је:

Апелациони суд у Нишу је пресудом Кж1. 504/2017 од 15. 12. 2017. годне делимично усвојио жалбу вишег јавног тужиоца и првостепену пресуду Вишег суда у Нишу Кбр. 98/16 од 24. 01. 2017. године преиначио, и то само у односу на

првоокривљеног Е.Б. огласивши га кривим због кривичног дела трговина људима из члана 388 став 3 у вези са ставом 1 КЗ и осудио га на казну затвора у трајању од 5 година, док је у односу на другоокривљеног М.Р. и трећеокривљеног М.М. потврдио ослобађајућу првостепену пресуду.

1.Профил учинилаца

Првоокривљени Е.Б. у време извршења кривичног дела је имао 40 година, држављанин Републике Србије, са пребивалиштем у Шведској, по занимању кувар, запослен у ресторану, ожењен, отац седморо деце, од којих је троје малолетно, без имовине, издржава се од зараде у износу од 24.000 круна, у породичном домаћинству живи са децом и супругом, без имовине, матерњи језик му је ромски, са завршена два разреда основне школе, неосуђиван.

Другоокривљени М.Р. у време извршења кривичног дела имао је 57 година, држављанин Републике Србије, по занимању радник, са завршеном основном школом, писмен, ожењен, отац троје пунолетне деце, од имовине поседује кућу са окућницом, незапослен, издржава се од социјалне помоћи и од зараде у месечном износу од 200 евра, коју остварује услед ангажовања у ромском савету, два пута осуђиван, али не због истоврсних кривичних дела.

Трећеокривљени М.М. у време извршења кривичног дела имао је 43 године, држављанин Републике Србије, по занимању радник, писмен, са завршена четири разреда основне школе, ожењен, отац деветоро деце, од којих је двоје малолетно, незапослен, од имовине поседује кућу, издржава се од зараде коју остварује обављањем сезонских послова, вишеструко осуђиван, али не због истоврсних кривичних дела.

2.Modus operandi учинилаца – окривљенима је у првостепеном поступку стављено на терет да су злоупотребом поверења, задржавањем личних исправа и давањем и примањем новца, врбовали, превозили и држали оштећену малолетну С.Ч, у циљу закључења принудног брака и експлоатације њеног рада.

Наведеном пресудом Апелационог суда у Нишу окривљени Е.Б. је оглашен кривим због извршења кривичног дела трговина људима из члана 388 став 3 у вези са ставом 1 КЗ, и то зато што је применом силе према малолетној оштећеној С.Ч. и задржавањем њених личних исправа, које је држао код себе, од тренутка када је малолетна оштећена боравила у његовом стану у Шведској, држао малолетну оштећену у свом стану у циљу

успостављања ропског односа. Ово на тај начин што је, након што је малолетна оштећена отишла из стана његове породице у коме је боравила, пронашао малолетну оштећену, вратио је у стан, да би након повратка и после њеног инсистирања да је врати кући у Србију оштећеној задао више удараца говорећи да је купљена и да не бежи из стана и држао је у стану, али је на крају ипак пустио да се врати кући у Србију. Радња извршења трајала је непуних месец дана.

3.Профил жртве – у конкретном случају ради се о малолетној оштећеној, која је у време извршења кривичног дела имала 14 година и код које је утврђено да испољава нешто мањи степен душевне зрелости, али који не излази из граница за доб и на који битан утицај имају ризик фактори средине у којој је одрасла, пре свега едукативна занемариваност и културолошки миље, да испољава лако успоренији и неусклађен сазнајни развој, те да по својим коефицијентима оштећена спада у категорију младих чије су интелектуалне способности испод просечне, а ефикасно осцилира до граничног нивоа.

5.Друге специфичне информације – Специфичност овог случаја је то што је у првостепеном поступку донета ослобађајућа пресуда за све троје окривљених, где је као облик експлоатације било наведено закључење принудног брака са малолетним сином првоокривљеног Е.Б. и експлоатација рада малолетне оштећене, а од значаја је анализа другостепеног суда „о дечијим браковима“ у ромској заједници, као и анализа и закључак суда о постојању односа сличног ропском.

Апелациони суд у Нишу је, преиначујући првостепену пресуду, нашао да је првоокривљени Е.Б. оштећену држао у стану ради заснивања ропског односа. Наиме, на основу исказа оштећене С.Ч, који је у потпуности прихватио, налазећи да је истинит и да је потврђен другим доказима, а додатно имајући у виду налаз и мишљење вештака психолога у којем је наведено да оштећена није била спремна за предстојеће „брачне обавезе“ на начин како је то требало да се одвија у предстојећој „брачној заједници“ у складу са културолошким обичајима, јер није била спремна за „брак“, као и налаз и мишљење тима вештака који су навели да код оштећене нема склоности ка приказивању догађаја који не одговарају правом стању ствари.

Суд је утврдио да оштећена, када је одлазила у Шведску, није ни знала шта подразумева удаја, да је она у ствари желела бољи живот, а да је насупрот томе била приморана да ради свакодневно, да је једино она у кући, где је осим окривљеног Е.Б. и

његове супруге живело још људи, чистила, прала и пеглала, па чак и када је била болесна и исцрпљена, јер ју је „свекрва“ терала на то. Такође је утврђено да је већ прве ноћи у кући била приморана на сексуалне односе са малолетним С.Б, који ју је убеђивао да мора да спава са њим, јер му је „супруга“, да ју је окривљени Е.Б. тукао, ако је одбијала да спава у соби са С.Б, а и да ју је С.Б. тукао када је одбијала да са њим има сексуалне односе, као и то да је морала да носи дуге сукње, дуге рукаве и димије, иако је православне вере, јер су је терали да се тако облачи, иако нигде није ишла, јер јој нису дозвољавали да сама излази из куће, а врата стана су била стално закључана. Уз то, пасош се није налазио код ње.

Након месец дана боравка у кући оштећена је рекла да не жели више да ради физичке послове по кући, да жели да мало изађе из куће, да види свет, да проживи, али су јој окривљени Е.Б. и његова фамилија говорили да оца може да види тек за 6 или 7 година, да су они њу купили за 6.000 евра, да је тај новац тражио њен отац и да ће цео живот да проведе код њих и да умре.

По ставу апелационог суда, првостепени суд је погрешно утврдио чињеницу да је оштећена у кућу окривљеног дошла као невенчана супруга С.Б, сина овде окривљеног, јер пренебегава чињеницу да је оштећена у то време имала само 14 година.

Апелациони суд се позива на одредбу члана 4 Породичног закона Републике Србије којим је прописано да је ванбрачна заједница трајнија заједница живота жене и мушкарца између којих нема брачних сметњи, док је одредбом члана 23 истог закона прописано да брак не може склопити лице које није навршило 18 година, а да једино суд може из оправданих разлога дозволити склапање брака малолетном лицу које је навршило 16 година живота и достигло телесну и душевну зрелост за вршење права и дужности у браку. Поред тога, позива се и на одредбу члана 24 истог закона, који прописује да брак не може склопити лице чија воља није слободна. Даље се наводи да је у време доласка оштећене у кућу окривљеног она имала 14 година, због чега није могла да закључи брак нити да заснује ванбрачну заједницу, а према мишљењу вештака није ни била зрела за заснивање брака, а тим ни ванбрачне заједнице, нити је знала, а како то и сама наводи, шта представља брак.

Апелациони суд налази да првостепени суд погрешно закључује да се у конкретном случају не ради о ропском односу, јер је оштећена била у обавези да у кући у којој је живела обавља кућне послове, који се не могу третирали као експлоатација њеног рада,

утврђујући да послови које је обављала оштећена у кући нису послови невенчане супруге, члана породице, јер оштећена није била невенчана супруга већ дете од 14 година, које је у кући чистило, прало, пеглало и радило и друге послове које су од ње тражили укућани, па чак и када је била болесна и исцрпљена, при чему то стање није могла да измени, јер њени захтеви нису уважени, нити њене жеље, јер је била, а како су јој говорили, купљена. При томе, кућу у којој је живела није могла да напусти, јер јој је забрањено да сама излази, при чему код себе није имала путну исправу, па се у конкретном случају никако не може говорити о њеном статусу као о статусу невенчане супруге и снахе.

Оштећена је по ставу Апелационог суда била у статусу жртве, која је обављала послове који су јој задати без могућности избора или одлучивања да ли ће остати у том статусу или отићи, уз стално предочавање да је купљена. Такође, другостепени суд се позива и на став Конвенције о присилном и принудном раду, а то је да је то рад или служба коју једна особа обавља под претњом какве казне и за које се та особа није пријавила, као и став Европског суда за људска права да је „служење” то када особа мора живети и радити на имовини друге особе и обављати извесне делатности за њу, било плаћено или неплаћено, али без могућности да своје стање промени. Апелациони суд је нашао да је оштећена „служила” у породици окривљеног, а то служење се сматра обликом ропства, јер, иако не садржи карактеристичне одлике власништва као ропство, представља озбиљно ускраћивање слободе.

Основна карактеристика овог поступка је у да је као облик експлоатације у преиначеној пресуди Апелационог суда утврђено заснивање ропског односа и дата добра анализа постојања ропског односа, док је у првостепеној, ослобађајућој пресуди циљ експлоатације био закључење принудног брака и експлоатација рада.

Окривљени је осуђен на казну затвора у трајању од пет година. Оштећена је ради остварења имовинскоправног захтева упућена на парницу.

Начин откривања кривичног дела и учиниоца – оштећена је успела да путем фејсбука ступи у контакт са својим братом преневши му шта јој се дешава након доласка у Шведску, након чега је њен отац цео случај пријавио полицији, а МУП РС обавестио о свим околностима случаја полицију у Шведској.

X Кривични поступак

Анализом првнoснажно oкoнчaнoг кривичнoг пoступкa кoји сe вoдиo у прeдмeту Вишeг судa у Бeoгрaду К.бр.383/15 прoтив oкривљeних Д.Н. и А.П, збoг кривичнoг дeлa трoвинa људимa у сaизвршилaштвy из члaнa 388. стaв 1. у вeзи члaнa 33. КЗ, кoји је прaвнoснажно oкoнчaн дaнa 21.12.2016. гoдинe утврђeнo је:

1.Профили учинилаца:

-првooкривљeни Д.Н. у врeмe извршeња кривичнoг дeлa је имao 41 гoдину, држaвљaнин Рeпубликe Србијe, сa зaвршeнoм срeдњoм стручнoм шкoлoм, пo зaнимaњу тaпeтaр-дeкoрaтeр, oжeњeн, бeз дeцe, вишe путa oсуђивaн, aли нe збoг истoг или истoврcнoг кривичнoг дeлa;

-другooкривљeни А.П. у врeмe извршeња кривичнoг дeлa је имao 34 гoдинe, држaвљaнин Рeпубликe Србијe, јeдaнпут oсуђивaн, aли нe збoг истoг oднoснo истoврcнoг кривичнoг дeлa;

Обa oкривљeнa су тoкoм пoступкa нeгирaлa извршeњe кривичнoг дeлa.

2.Modus operandi учинилаца – oкривљeни су у oвoм пoступкy oглaшeни кривим дa су прeдмeтнo кривичнo дeлo извршили у сaизвршилaштвy, нa нaчин штo су прeтњoм врбoвaли oштeћeну Т.С. у циљу прoститутицијe тaкo штo је првooкривљeни Д.Н. нaјпрe дoшao дo сaзнaњa o личним и пoрoдичним приликaмa oштeћeнe Т.С, нaкoн чeгa ју је прeсрeo нa улици и пoзвao дa уђe у вoзилo, кoјoм приликoм јoј прeдoчиo дa пoзнaјe њeнe пoрoдичнe приликe, пoкaзујући јoј фoтoгрaфијe брaтa и сeстрe, a зaтим јoј рeкao дa oн вoди дeвoјкe у Кoпeнхaгeн кaкo би сe зa “њих“ бaвилe прoститутицијoм и дa сe тo тим дeвoјкaмa кaснијe свиди, прeтивши јoј дa би мoгao дa срeди дa aутo удaри њeну мaјкy или дa сe дeси нeкa нeсрeћa њeнoм брaту или дa јoј сeстру oдвeду рaди прoститутицијe, укoликo би oнa oдбилa дa сe тимe бaви, зaпрeтивши јoј дa o тoмe нe смe никoмe дa причa, нити дa oбaвeсти пoлицијy, јeр тaмo имa свoјe људe, тe ћe тo oдмaх и сaзнaти, нaкoн чeгa ћe нaудити њoј и члaнoвимa њeнe пoрoдичнe, пa је у њeн мoбилни тeлeфoн укyцao тeлeфoнски брoј кoји је тaдa кoристio пoд имeнoм „Алeк“ дa би је нaрeднoг дaнa нaзвao и питao кoју је oд двe oпцијe изaбрaлa, пa је oштeћeнa у стрaху зa живoт члaнoвa свoјe пoрoдичнe oдгoвoрилa дa пристaјe дa oтпутујe и рaди штa јoј је нaлoжeнo, укoликo ћe тo зaштити њeну пoрoдичнy, тe јoј је рeкao дa ћe је сyтрa пoзвaти дa сe видe и дa јoј oбјaснe дeтaљe и дa укoликo пoступи пo дoгoвoру њeнa пoрoдичнa нeћe бити угрoжeнa, пa искoристивши стрaх у кoмe сe oштeћeнa нaлaзилa збoг тих прeтњи, нaрeднoг дaнa је пoзвao и нaлoжиo дa

се нађу, којом приликом ју је одвео до куће у насељу Рушањ уз пут јој објашњавајући како ће почетком новембра месеца организовати њен долазак у Данску, да тамо имају већ разрађен посао са девојкама чије су фотографије постављене на интернет сајту на коме се рекламирају услуге проституције, да постоји ценовник тих услуга, да ће радити све што клијенти траже од ње, а услуге од клијената ће он наплаћивати, те да ће и за њу организовати фотографисање у ту сврху, предочавајући јој при том на лаптопу садржај сајта и ценовник сексуалних услуга са тог сајта, да би затим имао са оштећеном сексуални однос, да би јој након тога предочио да ће он отпутовати у Данску да припреми њен долазак, те да ће за време његовог боравка у Данској са њом комуницирати окривљени А.П, који ће организовати њен одлазак. Окривљени А.П. је по претходном договору са окривљеним Д.Н. најпре телефонским путем ступио у контакт са оштећеном Т.С, а затим возилом које је претходно користио Д.Н. дошао по оштећену када јој је упутио претње да уколико не поступи по оном што јој буду налагали он ће то одмах сазнати, као и уколико се буде обраћала полицији. Дао јој је упутства да породици објасни да треба да путује у Будву на три месеца да би радила у кафићу, а након неколико дана је водио до агенције и дао јој доњи веш да се у њему фотографише, како би њене слике биле постављене на поменут интернет сајт и истог дана у просторијама агенције од стране фотографа је извршено фотографисање оштећене у доњем вешу, а које фотографије је на УСБ флеш меморији фотограф предао окривљеном А.П, који је купио авионску карту на релацији Београд-Копенхаген на име оштећене, па је дана 31.10.2014. године оштећену одвезао до Аеродрома Никола Тесла, предавши јој том приликом новац у износу од 1.000 евра, и дајући јој упутства да службеницима на аеродрому покаже новац по њиховом захтеву, као и да на њихова питања одговори да путује код дечка у Копенхаген, при чему се телефоном у присуству оштећене консултовао са окривљеним Д.Н, а затим оштећеној поновио претњу да ће бити све време на аеродрому, да води рачуна шта ради и да ће наћи начина да је казне уколико не поступи по овим упутствима.

3. Финансијски аспект овог кривичног дела би био остварен у будућој заради коју би оштећена Т.С. остварила приликом бављења проституцијом, а према ценовнику који је обављен на сајту, а који би узимао првоокривљени Д.Н.

4. Профил жртве – оштећена Т.С. је у време извршења кривичног дела била пунолетна, ванредно је похађала средњу школу, у породичном домаћинству живи са

мајком, оцем, сестром и братом, од чега је сестра старија, а брат млађи, отац јој је болестан и иде на хемодијализу и има психичке проблеме. Старија сестра је завршила средњу школу, без запослења, млађи брат иде у основну школу. Из извештаја Градског центра за социјални рад, утврђено је да је оштећена одрасла у породици у којој родитељи немају довољно родитељских капацитета, нити очуван ауторитет, да немају критички увид у начин васпитавања и посвећености деци. Из налаза и мишљења комисије судских вештака утврђено је да је оштећена одрасла и развијала се у комплетној примарној породици, да је стекла скромно образовање и конкретно животно искуство.

5. Друге специфичне информације:

Претња као средство извршења није честа у судској пракси.

До експлоатације није дошло јер је оштећена примећена и задржана на аеродрому, али је доказана намера експлоатације, те је ово добар пример постојања дела када до експлоатације и не дође.

У конкретном случају суд је чињенично стање утврдио на основу исказа оштећене Т.С, који је у потпуности прихватио и која је још приликом првог саслушања детаљно и јасно описала сваку конверзацију, поступање и претње које су упућене од стране прво и другоокривљеног у критичном периоду, а све у циљу њеног врбовања за бављење проституцијом.

Окривљени су у овом кривичном поступку оглашени кривим и осуђени на казне затвора од по 3 године.

Оштећена је ради накнаде штете упућена на парницу.

Дело је откривено тако што је оштећена на аеродрому заустављена од стране овлашћених службених лица Управе граничне полиције СГП Аеродром Београд и то због њихове сумње да је потенцијална жртва трговине људима, након чега је оштећена дала исказ, шта јој се дешавало у критичном периоду и након чега су пронађени починиоци. Оштећена је са аеродрома одведена у Сигурну кућу.

Анализу сачинала

Судија Радмила Драгичевић Дичић

У сарадњи са судијским помоћником Ирином Ристић